

Frihedsberøvelse ved mistanke om forbrydelse

Hvis politiet mistænker, at du har begået en forbrydelse, kan de: **Gripa (Anholde):** Beslutningen tages af politiet. De fleste tilfælde kan du ikke være anholdt i mere end 6 timer. I specielle tilfælde kan politiet holde dig i yderligere 6 timer. Er du under 15 år, kan du blive tilbageholdt i max 3 timer og ved specielle tilfælde i yderligere 3 timer. **Anhålla (Fængsle):** Beslutningen tages af en anklager og kan vare i 3 dage. Derefter skal en domstol beslutte om du fortsat skal være anholdt, det vil i så fald hedde Häkta (varetægtsfængsling). Hvis du bliver fængslet vil du i de fleste tilfælde have ret til en advokat betalt af staten. **Häkta (Varetægtsfængsling):** Beslutningen tages af retten/domstolen. Beslutningen skal efterprøves hver 14 dag og må ikke overstige den mulige længde for en eventuel fængselsstraf. Varetægtsfængslingen kan skyldes at domstolen vil undgå at du flygter, begår flere forbrydelser, eller ødelægger bevismaterialer eller besværliggør efterforskningen. Hvis du ikke er svensk statsborger er du i større risiko for at blive varetægtsfængslet, da man anser at der vil være større chance for at du vil prøve på at flygte. **Bussning:** Hvis en folkemængde forstyrrer den almene orden, kan politiet lave en* udvidet fjernelse* (Utvigdat avlägsnande, PL 13c5). I disse tilfælde samler politiet en større gruppe af personer og kører dem samlet i en bus langt væk fra byen. Politiet skal lade jer gå to timer efter at frihedsberøvelsen startede. Hvis i er blevet busset væk skal politiet oplyse jer om hvorfor (PL 155).

Förhör (Afhøring)

Afhøring afholdes fordi politiet ønsker at indsamle informationer. Du kan blive afhørt som vidne, mistænkt eller som offer, på stedet eller på politistationen. Hvis du befinder dig på

Frihedsberøvelse ved mistanke om forbrydelse

Hvis politiet mistænker, at du har begået en forbrydelse, kan de: **Gripa (Anholde):** Beslutningen tages af politiet. De fleste tilfælde kan du ikke være anholdt i mere end 6 timer. I specielle tilfælde kan politiet holde dig i yderligere 6 timer. Er du under 15 år, kan du blive tilbageholdt i max 3 timer og ved specielle tilfælde i yderligere 3 timer. **Anhålla (Fængsle):** Beslutningen tages af en anklager og kan vare i 3 dage. Derefter skal en domstol beslutte om du fortsat skal være anholdt, det vil i så fald hedde Häkta (varetægtsfængsling). Hvis du bliver fængslet vil du i de fleste tilfælde have ret til en advokat betalt af staten. **Häkta (Varetægtsfængsling):** Beslutningen tages af retten/domstolen. Beslutningen skal efterprøves hver 14 dag og må ikke overstige den mulige længde for en eventuel fængselsstraf. Varetægtsfængslingen kan skyldes at domstolen vil undgå at du flygter, begår flere forbrydelser, eller ødelægger bevismaterialer eller besværliggør efterforskningen. Hvis du ikke er svensk statsborger er du i større risiko for at blive varetægtsfængslet, da man anser at der vil være større chance for at du vil prøve på at flygte. **Bussning:** Hvis en folkemængde forstyrrer den almene orden, kan politiet lave en* udvidet fjernelse* (Utvigdat avlägsnande, PL 13c5). I disse tilfælde samler politiet en større gruppe af personer og kører dem samlet i en bus langt væk fra byen. Politiet skal lade jer gå to timer efter at frihedsberøvelsen startede. Hvis i er blevet busset væk skal politiet oplyse jer om hvorfor (PL 155).

Förhör (Afhøring)

Afhøring afholdes fordi politiet ønsker at indsamle informationer. Du kan blive afhørt som vidne, mistænkt eller som offer, på stedet eller på politistationen. Hvis du befinder dig på

et gerningssted kan politiet tage dig med på stationen til forhør. (RB 23:85) Politiet noterer alt som du siger og det kan anvendes under en eventuel straffesag efterfølgende. Husk på, at alt hvad du siger, kan påvirke andres situation og at alt som er en del af forundersøgelse bliver offentlig når der rejses sigtelse. Den der afhører dig må ikke true dig eller fx love lavere straf hvis du snakker. Det er ikke politiet der afgør en straf, det sker langt senere i processen af en domstol. Du har under en afhøring ret til et afhøringsvidne (förhörsvitne), en person der sidder med som støtte under afhøringen. Så længe personen ikke påvirker undersøgelsen, kan hvem som helst være afhøringsvidne; en ven, en jurastuderende eller din advokat. (RB 23:105) Din eller andres eventuelle skyld skal bevises af politiet. Du har altid ret til at svare fx "ingen kommentarer". Du er ikke forpligtet til at svare på nogle spørgsmål overhovedet, og det er ikke en forbrydelse at ikke svare. Mened (løgn) er en forbrydelse som kun kan begås af en person som er vidne under en hovedforhandling.

Bødestraf

En anklager kan bede dig om at skrive under på et *strafföreläggande*(en form for bødeforlæg). Det ligner de bøder som politiet giver hvis du bliver stoppet på cykel uden lygter. En strafföreläggande er en form for hurtig rettergang. Det betyder, at det er en måde at få dig til at tilstå og hurtigt få en dom for en mindre alvorlig forbrydelse. Forskellen fra den almindelige retssag proces er, at sagen aldrig kommer for en domstol, dog får dommen samme virkning for dig. Den kommer på din straffeattest ligesom du skal betale bøden. Har du først underskrevet bødeforlægget, kan du ikke trække det tilbage eller påklage det via den almindelige klagemuligheder (48 kap RB).

et gerningssted kan politiet tage dig med på stationen til forhør. (RB 23:85) Politiet noterer alt som du siger og det kan anvendes under en eventuel straffesag efterfølgende. Husk på, at alt hvad du siger, kan påvirke andres situation og at alt som er en del af forundersøgelse bliver offentlig når der rejses sigtelse. Den der afhører dig må ikke true dig eller fx love lavere straf hvis du snakker. Det er ikke politiet der afgør en straf, det sker langt senere i processen af en domstol. Du har under en afhøring ret til et afhøringsvidne (förhörsvitne), en person der sidder med som støtte under afhøringen. Så længe personen ikke påvirker undersøgelsen, kan hvem som helst være afhøringsvidne; en ven, en jurastuderende eller din advokat. (RB 23:105) Din eller andres eventuelle skyld skal bevises af politiet. Du har altid ret til at svare fx "ingen kommentarer". Du er ikke forpligtet til at svare på nogle spørgsmål overhovedet, og det er ikke en forbrydelse at ikke svare. Mened (løgn) er en forbrydelse som kun kan begås af en person som er vidne under en hovedforhandling.

Bødestraf

En anklager kan bede dig om at skrive under på et *strafföreläggande*(en form for bødeforlæg). Det ligner de bøder som politiet giver hvis du bliver stoppet på cykel uden lygter. En strafföreläggande er en form for hurtig rettergang. Det betyder, at det er en måde at få dig til at tilstå og hurtigt få en dom for en mindre alvorlig forbrydelse. Forskellen fra den almindelige retssag proces er, at sagen aldrig kommer for en domstol, dog får dommen samme virkning for dig. Den kommer på din straffeattest ligesom du skal betale bøden. Har du først underskrevet bødeforlægget, kan du ikke trække det tilbage eller påklage det via den almindelige klagemuligheder (48 kap RB).

Hvis du ikke vil godkende et sådan bødeforlæg har du altid ret til at nægte at underskrive, du har altid ret til at få din sag prøvet af en domstol.

Erstatning og klage

Hvis du har været anholdt eller varetægtsfængslet i mere end 24 timer, og du bliver frikendt eller efterforskningen bliver stoppet kan du anmode om erstatning hos JK (Justitiekanslern). Hvis du er blevet udsat for overgreb, sexchikane eller embedsmisbrug kan du anmelde dette på en politistationen enten ved at møde fysisk op, eller ved at ringe til derved. Du kan også anmelde en bestemt politibetjents opførsel eller politimyndigheden til JO (Justitieombudsmanden). Det er ikke et krav, at du personligt har været udsat for det du anmelder. JO og JK har anmeldelser skemaer på deres hjemmesider.

Hvis du har spørgsmål eller brug for juridisk hjælp, er du velkommen til at kontakte os!

[Vänsterjuristerna Lund](#)
vansterjuristerna.kadermaskinen.se
vansterjuristernalund@gmail.com
[Retshjælpen Rusk](#)
www.rusklaw.dk
kontakt@rusklaw.dk
TLF: 28 25 53 20

Vänsterjuristerna & Retshjælpen Rusk
oktober 2014

Hvis du ikke vil godkende et sådan bødeforlæg har du altid ret til at nægte at underskrive, du har altid ret til at få din sag prøvet af en domstol.

Erstatning og klage

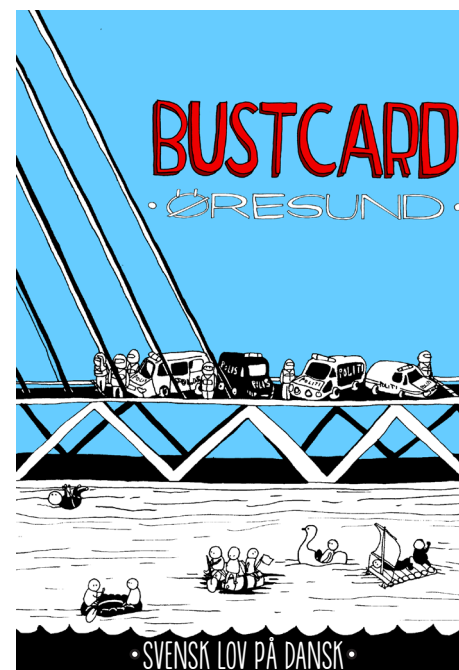
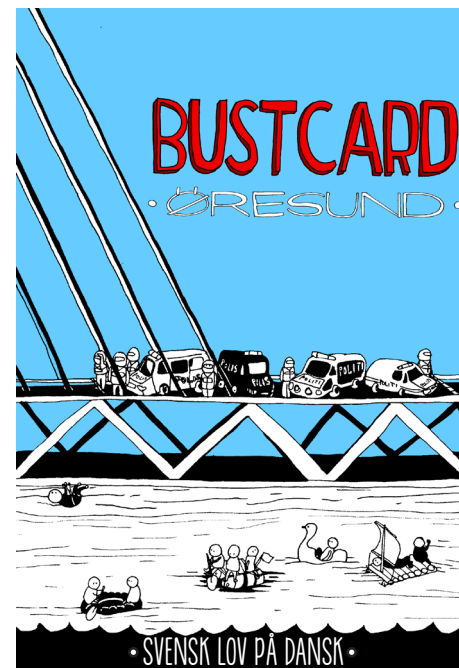
Hvis du har været anholdt eller varetægtsfængslet i mere end 24 timer, og du bliver frikendt eller efterforskningen bliver stoppet kan du anmode om erstatning hos JK (Justitiekanslern). Hvis du er blevet udsat for overgreb, sexchikane eller embedsmisbrug kan du anmelde dette på en politistationen enten ved at møde fysisk op, eller ved at ringe til derved. Du kan også anmelde en bestemt politibetjents opførsel eller politimyndigheden til JO (Justitieombudsmanden). Det er ikke et krav, at du personligt har været udsat for det du anmelder. JO og JK har anmeldelser skemaer på deres hjemmesider.

Hvis du har spørgsmål eller brug for juridisk hjælp, er du velkommen til at kontakte os!

[Vänsterjuristerna Lund](#)
vansterjuristerna.kadermaskinen.se
vansterjuristernalund@gmail.com
[Retshjælpen Rusk](#)
www.rusklaw.dk
kontakt@rusklaw.dk
TLF: 28 25 53 20

Vänsterjuristerna & Retshjælpen Rusk
oktober 2014

Svensk lov på dansk

Formålet med dette hæfte er at give et lille overblik over de love, der er gode at kende, når man laver politisk aktivisme i Sverige. Når man laver politisk aktivisme kan det ske, at man bryder loven. Det kan derfor være godt at vide, hvad politiet må og ikke må. Loven bliver ikke altid fuldt af politiet og derfor vil der kunne opstå situationer, som ikke er beskrevet i dette hæfte. Symbolet § betyder paragraf og viser hvor i loven det pågældende fremgår. Står der eksempelvis (PL 1:1 § 2 st) betyder det første kapitel, første paragraf stykke 2 i politi-loven. PL er forkortelse for politiloven. Når specielle regler gælder for dig som ikke er svensk statsborger, eller er under 18 år, fremgår det af teksten.

Tvangsindgreb

Ifølge grundloven må politiet ikke gribe ind, hvis det ikke fremgår af loven. (RF 1:1§) Desuden skal indgrebet være nødvendigt, for at opnå det ønskede formål. Indgrebet må således ikke være mere indgribende, end hvad der er højest nødvendigt til formålet. Det vil eksempelvis sige, at politiet ikke må frihedsberøve nogen til en demonstration, hvis de kan opnå det samme ved blot at bede vedkommende om at forlade området. Dette kaldes proportionalitetsprincippet. (PL 8§) Kræv altid at få at vide hvilken lov som politiet bruger når de laver et indgreb, ex visiterer dig eller andre.

Fotografere og filme

Det er lovligt at fotografere og filme på offentlige steder. Det er såledesogså lovligt at filme politiet, både civile og uniformerede betjente. Det kan dog være ulovligt, hvis formålet

Svensk lov på dansk

Formålet med dette hæfte er at give et lille overblik over de love, der er gode at kende, når man laver politisk aktivisme i Sverige. Når man laver politisk aktivisme kan det ske, at man bryder loven. Det kan derfor være godt at vide, hvad politiet må og ikke må. Loven bliver ikke altid fuldt af politiet og derfor vil der kunne opstå situationer, som ikke er beskrevet i dette hæfte. Symbolet § betyder paragraf og viser hvor i loven det pågældende fremgår. Står der eksempelvis (PL 1:1 § 2 st) betyder det første kapitel, første paragraf stykke 2 i politi-loven. PL er forkortelse for politiloven. Når specielle regler gælder for dig som ikke er svensk statsborger, eller er under 18 år, fremgår det af teksten.

Tvangsindgreb

Ifølge grundloven må politiet ikke gribe ind, hvis det ikke fremgår af loven. (RF 1:1§) Desuden skal indgrebet være nødvendigt, for at opnå det ønskede formål. Indgrebet må således ikke være mere indgribende, end hvad der er højest nødvendigt til formålet. Det vil eksempelvis sige, at politiet ikke må frihedsberøve nogen til en demonstration, hvis de kan opnå det samme ved blot at bede vedkommende om at forlade området. Dette kaldes proportionalitetsprincippet. (PL 8§) Kræv altid at få at vide hvilken lov som politiet bruger når de laver et indgreb, ex visiterer dig eller andre.

Fotografere og filme

Det er lovligt at fotografere og filme på offentlige steder. Det er såledesogså lovligt at filme politiet, både civile og uniformerede betjente. Det kan dog være ulovligt, hvis formålet

er at genere. I så fald kræver det, at du har som formål at forstyrre, eller være ubehagelig overfor personen, men også at personen føler sig forstyrret eller krænket af dette. Det kan være godt at have et eventuelt politiovergreb dokumenteret. Men husk på, at alt hvad du dokumenterer, lige såvel kan anvendes som et bevis mod dig og andre, hvis politiet får fat i det.

PL 24 – område

Politiet kan enligt PL 24§ afgrænse et område og enten forhindre folk i at komme ind på området, eller opstille bestemte vilkår for hvem der kan få adgang til området. Et vilkår kan eksempelvis være, at du skal identificere dig. Hvis du forsøger at komme ind på området alligevel, kan politiet fjerne dig og dit forsøg kan være strafbart i form af Ulydighed mod politiet. (Brottsbalken 16:3§).

Identificering

Politiet kan ønske at fastslå din identitet i forskellige situationer, ex hvis du ikke følger et påbud om at fjerne dig i en given situation, eller hvis politiet ønsker at frihedsberøve dig i forbindelse med en demonstration (PL 19§). I den situation vil politiet kræve at du opgiver dit fulde navn og personnummer. Du behøver ikke at identificere dig, medmindre politiet har en specifik anledning til at anmode om det. Politiet har ikke ret til at tage dig med på politistationen, hvis du nægter at identificere dig. For at måtte frihedsberøve dig med henblik på at fastslå din identitet skal politiet have en grund, det kan fx. være, at de tror at du er efterlyst. I det tilfælde kan de tilbageholde dig i 6 timer og yderligere 6 timer hvis de vurderer at det er meget vigtigt at identificere dig (PL 14§). Hvis du hverken er svensk statsborger eller statsborger i et land der er med i Schengen-

Et politibetjent i Stockholm, Sverige.

er at genere. I så fald kræver det, at du har som formål at forstyrre, eller være ubehagelig overfor personen, men også at personen føler sig forstyrret eller krænket af dette. Det kan være godt at have et eventuelt politiovergreb dokumenteret. Men husk på, at alt hvad du dokumenterer, lige såvel kan anvendes som et bevis mod dig og andre, hvis politiet får fat i det.

PL 24 – område

Politiet kan enligt PL 24§ afgrænse et område og enten forhindre folk i at komme ind på området, eller opstille bestemte vilkår for hvem der kan få adgang til området. Et vilkår kan eksempelvis være, at du skal identificere dig. Hvis du forsøger at komme ind på området alligevel, kan politiet fjerne dig og dit forsøg kan være strafbart i form af Ulydighed mod politiet. (Brottsbalken 16:3§).

Identificering

Politiet kan ønske at fastslå din identitet i forskellige situationer, ex hvis du ikke følger et påbud om at fjerne dig i en given situation, eller hvis politiet ønsker at frihedsberøve dig i forbindelse med en demonstration (PL 19§). I den situation vil politiet kræve at du opgiver dit fulde navn og personnummer. Du behøver ikke at identificere dig, medmindre politiet har en specifik anledning til at anmode om det. Politiet har ikke ret til at tage dig med på politistationen, hvis du nægter at identificere dig. For at måtte frihedsberøve dig med henblik på at fastslå din identitet skal politiet have en grund, det kan fx. være, at de tror at du er efterlyst. I det tilfælde kan de tilbageholde dig i 6 timer og yderligere 6 timer hvis de vurderer at det er meget vigtigt at identificere dig (PL 14§). Hvis du hverken er svensk statsborger eller statsborger i et land der er med i Schengen-

Et politibetjent i Stockholm, Sverige.

samarbejdet, skal du identificerer dig med pas, hvis politiet anmoder om det (Utlänningslagen 9:9§). Hvis du er statsborger i et andet Schengenland, fx Danmark, behøver du ikke at vise pas, men skal blot dokumentere at du er statsborger i dette land.

Visitation

Politiet kan i forbindelse med "avlågsnande", "omhändertagande" eller "gripande", visitere dig for at undersøge om du er i besiddelse af stoffer eller våben (PL 19§). I Sverige er det både ulovligt at være i besiddelse af stoffer, såvel som at være påvirket af stoffer. Det er ligeledes ulovligt, at være i besiddelse af kniv eller andre redskaber, som er egnede til at blive anvendt som våben i det offentlige rum (Lag om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål <http://juridik.karnovgroup.se.ludwig.lub.lu.se/document/528772/?versid=146-1-2005>, 1§).

Maskering

Maskering er at tildække sit ansigt med det formål at vanskeliggøre identificering. Der er forbud mod maskering, men det gælder kun når der er opstået, eller netop er ved at opstå, forstyrrelse af den offentlige orden i en demonstration eller folkeforsamling på et offentligt sted. Politiet skal oplyse når forbuddet gælder. Det er således ikke forbudt at maskere sig til en demonstration, så længe der ikke forekommer ex vold eller hærværk under eller i forlængelse af demonstrationen. Det er ikke ulovligt at have en maskering med sig. Det er desuden aldrig ulovligt at dække sit ansigt af religiøse årsager, hvis du også gør det til hverdag.

Et politibetjent i Stockholm, Sverige.

Et politibetjent i Stockholm, Sverige.

samarbejdet, skal du identificerer dig med pas, hvis politiet anmoder om det (Utlänningslagen 9:9§). Hvis du er statsborger i et andet Schengenland, fx Danmark, behøver du ikke at vise pas, men skal blot dokumentere at du er statsborger i dette land.

Visitation

Politiet kan i forbindelse med "avlågsnande", "omhändertagande" eller "gripande", visitere dig for at undersøge om du er i besiddelse af stoffer eller våben (PL 19§). I Sverige er det både ulovligt at være i besiddelse af stoffer, såvel som at være påvirket af stoffer. Det er ligeledes ulovligt, at være i besiddelse af kniv eller andre redskaber, som er egnede til at blive anvendt som våben i det offentlige rum (Lag om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål <http://juridik.karnovgroup.se.ludwig.lub.lu.se/document/528772/?versid=146-1-2005>, 1§).

Maskering

Maskering er at tildække sit ansigt med det formål at vanskeliggøre identificering. Der er forbud mod maskering, men det gælder kun når der er opstået, eller netop er ved at opstå, forstyrrelse af den offentlige orden i en demonstration eller folkeforsamling på et offentligt sted. Politiet skal oplyse når forbuddet gælder. Det er således ikke forbudt at maskere sig til en demonstration, så længe der ikke forekommer ex vold eller hærværk under eller i forlængelse af demonstrationen. Det er ikke ulovligt at have en maskering med sig. Det er desuden aldrig ulovligt at dække sit ansigt af religiøse årsager, hvis du også gør det til hverdag.

Frihedsberøvelse

Forstyrrelse af den offentlige orden

Ifølge grundloven har alle forsamlingsfrihed og ytringsfrihed. Dette betyder blandt andet, at alle har ret til at demonstrere. Dog har politiet ret til at gribe ind, hvis aktiviteterne anses for forstyrrende for den offentlige orden, eller truer med at være forstyrrende for den offentlige orden. I sådanne tilfælde kan politiet gribe ind på følgende måde
Avvisa: Politiet beordrer dig til at forlade stedet eller nægter dig adgang til stedet.

Avlägsna: Politiet fjerner dig fysisk i en kort periode fra det pågældende sted. Politiet må visitere dig for at lede efter våben og eller undersøge hvem du er.

Omhändertata: Politiet fjerner dig fra det pågældende sted og tager dig med på politistationen eller hjem. Dette kan de kun gøre, hvis de anser at det ikke vil være tilstrækkeligt at afvise eller fjerne dig. Du har altid ret til at få at vide hvorfor du bliver "tilbageholdt" (PL 15§). Ved omhändertagande ifølge PL 13§, kan du bliver frihedsberøvet i op til 6 timer, men kun indtil du har været til forhør. Er du under 18 år, skal du frigives til dine forældre eller en anden egnet voksen (PL 16§). Du kan således blive omhändertagen, for at forstyrre den offentlige orden, men der vil ikke komme efterfølgende konsekvenser som fx tiltale eller bader hvis der alene har været tale om omhändertagen. Disse tre indgreb, skal anvendes i denne rækkefølge, således at politiet anvender det mindst indgribende middel først. Indgrebene kan anvendes mod en enkelt person, eller mod en hel forsamling.

Et politibetjent i Stockholm, Sverige.

Frihedsberøvelse

Forstyrrelse af den offentlige orden

Ifølge grundloven har alle forsamlingsfrihed og ytringsfrihed. Dette betyder blandt andet, at alle har ret til at demonstrere. Dog har politiet ret til at gribe ind, hvis aktiviteterne anses for forstyrrende for den offentlige orden, eller truer med at være forstyrrende for den offentlige orden. I sådanne tilfælde kan politiet gribe ind på følgende måde
Avvisa: Politiet beordrer dig til at forlade stedet eller nægter dig adgang til stedet.

Avlägsna: Politiet fjerner dig fysisk i en kort periode fra det pågældende sted. Politiet må visitere dig for at lede efter våben og eller undersøge hvem du er.

Omhändertata: Politiet fjerner dig fra det pågældende sted og tager dig med på politistationen eller hjem. Dette kan de kun gøre, hvis de anser at det ikke vil være tilstrækkeligt at afvise eller fjerne dig. Du har altid ret til at få at vide hvorfor du bliver "tilbageholdt" (PL 15§). Ved omhändertagande ifølge PL 13§, kan du bliver frihedsberøvet i op til 6 timer, men kun indtil du har været til forhør. Er du under 18 år, skal du frigives til dine forældre eller en anden egnet voksen (PL 16§). Du kan således blive omhändertagen, for at forstyrre den offentlige orden, men der vil ikke komme efterfølgende konsekvenser som fx tiltale eller bader hvis der alene har været tale om omhändertagen. Disse tre indgreb, skal anvendes i denne rækkefølge, således at politiet anvender det mindst indgribende middel først. Indgrebene kan anvendes mod en enkelt person, eller mod en hel forsamling.